

Ötvöskónyi Nagylevelű

A több mint 2,5 hektáros ötvöskónyi kastélyparkban található hársfa Magyarország egyik különleges példánya. A fának sokan szimbolikus jelentőséget is tulajdonítanak, mivel villámcsapás következtében a fa kiégett, mégis minden évben zöldbe borul.

VARGA TIBOR

Egykoron, évszázadokkal ezelőtt még hét hatalmas hársfa állott egymás mellett, mára a park belsejében megbúvó matuzsálem maradt fenn. A legenda szerint a hét hársfa a hét vezér emlékéket méltatta, egy tudományos elképzelés szerint viszont a fa hét sarj összenövéséből jött létre. Egy biztos, a mérete, a kora, az alakja éppúgy különlegességet kölcsönöz neki, mint a hozzá fűződő legendák. Színhagyomány szerint *IV. Béla* ennek a fának a tövében húzta meg magát a tatárjárás idején, de olyan szóbeszéd is járja, hogy egyidős

a honfoglalással. Szakértők szerint 300-350 éves lehet a fa, de akadt, aki 600 évesre becsülte.

Amikor *Chernel Gyula* a kastélyt építette, a fa már régen növesztette a lombját, és valószínűsíthető, hogy a 19-20. század határán csaphatott bele a villám a Nagylevelűbe, aminek törzse kettényílt. A legendárium szerint a Chernel család kártyapartit rendezett a fa odvában, ami elképzelhető, hiszen a fában több ember is elfér egyszerre.

A II. világháború után cigányok letek menedéket a fában, azonban a család által rakott tűztől a fa

Berzsényi gesztenyefája

lángra kapott, a belseje teljesen, koronája részben leégett. A fa súlyos sérülései ellenére hajt, lombot növeszt. Túlélt két világháborút, villámcsapást, tüzet, és még ma is él!

Az elpusztíthatatlan, a vénségében is megújulni képes, az optimistán dolgát tevőt jelképezi. Télen olyan, mint a kiterített medvebőr, halottnak tettei magát, hogy vártan-váratlanul minden tavasszal új életre keljen, és sátrat adjon az éledő méheknek, mondja a Nagylevelűről Bartha Dénes erdőmérnök professzor.

A tengődi Életfa

Emberemlékezet óta áll Tengőd főterén egy fa. A falu öregei már nem is emlékeznek igazán, hogyan is került oda pontosan, egyesek szerint a fa csak úgy ott lett, mások azt állítják, hogy az I. világháború hőseinek tiszteletére ültették. Akárhogy is, az Életfa a mai napig a falu központjának számít. Kezdetben ez a kis akác a községháza udvarán állt, mígnem a II. világháború bombázásai eltüntették a föld színéről a községházat, az akácfa azonban rendületlenül állt a helyén. Szépen terebélyesedett, törzse vastagodott, még akkor is, amikor az

1990-es években a település községházának udvarát parkosították. Az ott élők azt mondják, van valami ősi, valami pogány ebben a fában. Ahogy kényelmesen terebélyesedik évről évre, meghal, és újra kivirágzik... Olyan, mint a tűz.

A tengődi életfa a jegyesek, a házasságkötés előtt állók fája lett. Sokan utaznak el Tengődre, hogy az öreg akác alatt tegyenek esküt és örök fogadalmat. Ez a hagyományőrző emberi motívum a mai napig tart. A falu lakói minden évben, havazás, jég, fagy mellett is kijárnak az Életfához, és közösen gyertyát gyújtanak. A fa nem csak a szerelmeseké, a közösségé, a szeretet ünnepéé, nem véletlenül hívják tehát a helyiek Életfának ezt az öreg akácot.

Berzsényi szelídgesztenyéje

Berzsényi Dániel a legkiemelkedőbb magyar lírikusok egyike, a klasszikus ódák mestere a niklai kúriában élt és dolgozott egészen 1836-ig. Ott találkozott 1814-ben *Wesselényi Miklóssal* és *Döbrentei Gáborral*, aminek emlékére mindannyiuk

A berzsényi mogorósor

egy-egy fát ültettek. Nikla községben mindmáig megtalálható a Wesselényi és a Döbrentei által ültetett, azóta már sajnos elpusztult gesztenye és berkenye, amelyek derékmagasságú törzscsonkját a kúria bejárati ajtaja mellett, a fedett terasz alatt helyezték el mementóként.

Azonban a harmadik fa, a költő fája, egy szelídgesztenye, a Berzsényi által ültetett mogorósor a mai napig megtalálható a kúria mögött.